

Marija iz Čateža; Keser Ivanka iz Brežic; Mlekuž Zora iz Kroga; Razinger Gizela iz Gorij; Divjak Vera iz Ljubljane; Gorišek Simon iz Dol. Lendave; Trojar Ivana, otroška vrtnarica iz Velenja; De Toni Terezija iz Begunj; Burja Rihard iz Gor. Radgone; Škerle Antonija iz Komende; Tavzes Marija iz Lipe; Dacar Serafina z Jesenic; Rodič Justina iz Stopič; Brandstätter Marija iz Gor. Tuhi-nja; Benedikt Marija z Bleda; Ravbar Ciril iz Stare vasi; Černe Danica z Bleda; Rakovec Iva iz Velenja; Burja Ljudevit iz Kostanjev-ice; Debeljak Ivana iz Ribnice; Rabič Berta z Jesenic; Rečnik Ivana iz Zg. Sv. Kungote; Schiller Avrelja iz Dolič; Mlekuž Vladislav iz Boh. Bele; Prestor Ana iz Moravč; Dolenc Marija iz Planine; Duh Amalija iz Sv. Tro-jice; Lobe Avgusta iz Lipoglava; Petrišić Av-gust iz St. Vida; Lubej Franja iz Ljutomera; Ljubič Vinko iz Koprivnika; Ljubič Ana iz Koprivnika; Ribič Marija iz Strigove; Šulin Matko iz Toplic; Lujnik Mirko iz Lokavca; Moderndorfer Vinko iz St. Jurja; Rismal Je-li-sava iz Slov. Bistrice; Metlika Florentina iz Slov. Bistrice; Zagar Elza iz Bočene; Petje He-lena iz Hajdine; Debeljak Ivan iz Ribnice; Šetine Ljudmila iz St. Vida; Hafner Franc iz Kroke; Rebolj Viktorija iz Trate; Tavželj Aleksandra iz Zalca; Križič Roza iz Starega trga; Cizelj Marija iz Mekinj; Sancin Karel iz Celja; Serajnik Joško iz Dovja; Groznik Milena iz Hrastnika; Beg Anton iz Trbovelj; Burdian Franc iz Soštanja; Balanč Franja iz Logatca; Presl Miroslav iz Ljutomera; v VII. skupino: Perper Pavla iz Dobriča; Robič Anton iz Sv. Petra pod Sv. gorami; Štokelj Antonija iz Murske Sobote; Monspoli Ana iz Brežic; v IX. skupino: Dolgan Marija iz Sevnice; Belec Ivana iz Križevcev.

Učiteljski pravnik

—Š Odmera davka od stanarin in kurjave. Nekateri občinski uprave odmerjajo učitelstvu pri izplačevanju stanarin in kurjave davek po nepravilnih lestvicah. Nekateri se celo prištejejo k odtegljajem doklade samoupravnih teles. Tako prakticiranje je napačno in ne ustreza tozadevnim predpisom zakona o neposrednih davkih in njegovega pravilnika z dne 8. februarja 1928.

Radi ponavljajočih se popraševanj, kako je s to odmero, in da se bo znalo učitelstvo v bodoče ravnati, prinašamo ta-le pojasnila.

Člen 91. gori citiranega zakona in pravil-nika pravi: Vsi ponavljajoči se prejemki, za vezani davku iz vsakega službenega razmerja ali vsakega poklica, se smatrajo za en davčni predmet. Prejemki in koristi, ki se pojavljajo zdaj pa zdaj, so vsak zase poseben davčni predmet.

Zakon o narodnih šolah z dne 5. decem-bra 1929. v §§ 29. in 173. jasno določa redno in mesečno se ponavljajočo višino prejemka iz naslova stanarine in podobno tako §§ 23. in 84. višino prejemka iz naslova kurjave. Ta prejemka sta del učiteljske plače, ker izha-jata iz istega službenega razmerja in istega poklica. Dohodek iz omenjenih naslovov sta določena vnaprej. Radi tega se ju mora sma-trati združena s prejemki po uradniškem za-konu z dne 31. marca 1931. kot en dohodek ali skupni dohodek rednih mesečnih prejem-kov.

V smislu te edino pravilne razlage je ta dohodek podrejen davku po členu 95. zakona o neposrednih davkih, ki predpisuje v svoji 2. lestvici davek na mesečni dohodek, zmanj-šan za zakonski odbitek, kakor ga predpisuje člen 93. istega zakona.

Povsem napačna je uporaba člena 96. omenjenega zakona za odmero davka od sta-narin in kurjave.

Po lestvici, ki jo ta člen priobčuje, se od-merja davek na one dohodke, ki niso ponav-ljajoči, ki se pojavljajo zdaj pa zdaj in ki

niso stalno določeni (mesečno), to je, redno se ponavljajoči.

Stanarina in kurjava sta stalno določeni. Radi tega se ne smeta obravnavati zase in ne prideta na lestvico, ki jo prinaša člen 96. Uporaba tega člena je za ta slučaj zgrešena in je odtegljaj za davek nepravilno odmerjen.

Pravilna odmera davka na stanarino in kurjavo se izvrši le, ako se mesečna stanarina in kurjava prištejeta k mesečnim službenim prejemkom po uradniškem zakonu. Od teh skupnih prejemkov se odšteje zakonski od-bitek po členu 93. zakona o neposrednih dav-kih. Ostali znesek je podvržen davku po lest-vici, ki jo priobčuje člen 95. omenjenega za-kona.

Ker se učiteljem odmerja in odteguje da-vek od plač pri VII. odd. banske uprave, ima-jo občine odmerjati in odtegovati le še dife-renci davka, ki nastane, ako se prišteje k me-sečni plači mesečna stanarina in kurjava. Ko-liko davka se odtegne od plače, je razvidno iz mesečnega plač. seznama.

Zgrešeno je postopanje obč. uprav, ka-tere nalagajo na davek stanarin in kurjav do-klade samostalnih teles (občinske ali cestne doklade).

Člen 97. zakona o neposrednih davkih v svojem 3. odstavku pravi: Državni uslužbenci niso zavezani samoupravnim dokladom glede davka na prejemke po zakonih in naredbah, ki veljajo za državne uslužbenice.

OPOZORILO UPRAVITELJSTVOM.

Vsa šolska upraviteljstva se opozarjajo, da se odpošiljajo mesečni plač. seznamami na-ravnost na VII. odd. kraljevske banske upra-ve v Ljubljani.

Dalje se opozarja, da upraviteljstva pred-lože z mesečnimi plač. seznamami tudi poobla-stila, ako ne podpišejo podrejeni učitelji sami plač. seznamov. Ako gre za podpis na enoj-niku, naj bo pooblastilo temu primerno se-stavljeno, če gre za podpis na dvojniku in prejem denarja, pa temu primerno. Vsako po-oblastilo mora biti samostojno, zase in vsak mesec posebno. Pooblastila naj bodo vedno overovljena po upraviteljstvih, razen posebnih slučajev, ki jih overovi sodnija. Kolkova-nje ni potrebno. Brez overovljenih pooblastil ni mogoče redno in točno poslovanje.

Da ne nastajajo nepotrebne zamude in prekladanja, se vas vabi, da se natančno ravnate po zgornjih navodilih.

Mladinska matica

LETOŠNJE KNJIGE
MLADINSKE MATICE.

1. Kresnice VI.
2. Bogomir Magajna: »Brkonja Čeljust-nik«.
3. E. Deržaj - A. Černejeva: »Za vesele in žalostne čase«.
4. M. Kmetova: »Lovci na mikrobe«.

Vse 4 knjige so bogato ilustrirane. Prvič izide letos v rednih publikacijah obširna sli-kanica v 4 barvnem tisku na finejšem papirju. »Brkonja Čeljustnik« izide z 18 celostran-skimi ilustracijami Božidarja Jakca.

Izredno obširne in pester bodo letos »Kresnice«.

V 10. številki »Jugoslovenčeta« je izšel prevod K. Širokove črtice »Kako sem postal zaveden Slovenec«, ki je bila priobčena v »Kresnicah«.

Knjige Mladinske matice so po-večini že dotiskane. Ljubljanske šole dobijo že 13. t. m. zjutraj. Prosimo cenj. pover-jenike, da jih pošljejo iskat.

Tiste šole, ki ne pošljejo pravočasno na-ročil, seveda knjig ne bodo mogle dobiti.

Da ne bo nepotrebnih sitnosti in zamer, uprava prosi, da se vsi z naročili podvzajo. Za vse ostale šole se začnejo razpošiljati pu-blikacije takoj po 15. juniju.

Dokler bo še kaj knjig v zalogi, se spre-jemajo še novi naročniki.

Gospodarsko izvenšolsko delo učiteljstva

—Za povzdigo kmetijstva. Zivahno za-nimanje učiteljstva za sodelovanje s sreskimi kmetijskimi referenti so najboljši dokaz, da učiteljstvo resno stremi sodelovati pri povzdi-gu našega kmetijstva. V zadnjem času so sko-raj na vseh zborovanjih sreskih učiteljskih društev predavali sreski kmetijski referenti in dnoji kmetijski strokovnjaki. Posnemamo iz nastopnih srezov:

Konjice. Na dnevnem redu zborovanja so bila predvsem gospodarsko-kmetijska preda-vanja. Za sreski kmetijski odbor je govoril njegov predsednik g. Križanič o delu in smer-nicah odborov in je povabil učiteljstvo k so-delovanju. Sreski kmetijski referent g. Nemec je govoril o temi: »Reorganizacija kmetijstva in učiteljstvo.« Sreski veterinarski referent je poročal o raznih društvih za rejo in varstvo živali in opozarjal na postopek pri kužnih obolenjih.

V Litiji je predaval sreski kmetijski refe-rent g. Šušteršič in podal navodila za obisk potujoče kmetijske razstave.

V Kočevju je govoril nadzornik šolskih vrtov Skulj A. o urejanju in oskrbovanju šol-skih vrtov in o razstavi šolskih vrtov, ki naj pokaže učiteljevo delo za povzdigo vrtnarstva in sadjarstva.

V Ljutomeru je razložil sreski kmetijski referent g. Žnidaršič najnovejša izkustva o

obdelovanju zemlje in dal učiteljstvu dokaj praktičnih navodil.

V Ormožu je govoril ing. g. Lukman o vinarstvu, sadjarstvu, kletarstvu in zadrugar-stvu. Učiteljstvo je sledilo dnevni predava-nju z vsem zanimanjem.

V Gornjem gradu so imeli že drugo kme-tijsko predavanje. Sreski kmetijski referent g. Novak je nadaljeval zadnjič začeto in ne-dovršeno predavanje. Po predavanju si je učitelstvo ogledalo vzorna gnojišča in dreves-nico sreskega kmetijskega odbora. Praktični ogledi so vzbudili med učiteljstvom dokaj za-nimanja. Veliko zanimanje po vseh srezih, bo brez dvoma rodilo zaželene uspehe za skupno delo učiteljstva, sreskih kmetijskih referentov in ostalih činiteljev za prosep na-šega kmetijstva in naše vasi.

Šolski radio

—rXXXIII. teden. V torek dne 13. junija bo predaval g. Marjan Tratar: »Kako naj či-tamo lepo čtivo«. Ta oddaja bo razgovor med predavateljem in učenci V. razreda osn. šole v Trebnjem. Razpred: 1. Uvod; o Našem ro-du in mladinskih listih sploh. 2. Dobra in sla-ba knjiga. 3. Rojstvo slov. knjige — kratak pogled v njen zgodovinski razvoj. 4. Razdeli-tev knjig in čtiva. 5. Besedno in miselno či-tanje. 6. Čitalni zvezek. 7. Kako si ustvarimo lastno knjižnico. 8. Nekaj o javnih ljudskih knjižnicah. 9. K zaključku se o mladinski zbi-ralni knjižni akciji v dravski banovini.

V petek dne 16. junija bo obravnaval g. Viktor Pirnat temo: »Jugoslavlani ob Adriji« po sledečih točkah: 1. Pradomovina naših prednikov. 2. Prihod Jugoslovanov na Jadran. 3. Jugoslavlani postajajo pomorci. 4. Slavna naša pomorska prošlost. 5. Morje je izvor blagostanja. 6. Uskoki. 7. Kako je sedaj tam doli? — Pripravite zemljevid Evrope in Jugo-slavije!

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

POLJSKO ŠOLSTVO.

Zakon o reformi šolstva na Poljskem ima le okvirni značaj. V njem so le glavna načela in norme; podrobna izdelava šolske organiza-cije pa je poverjena zaenkrat še ministru pro-svete in ostalim izvršnim organom.

V sedmem starostnem letu vstopi otrok v osnovno šolo, ki jih ima dandanes Poljska 23.000. V to šolo hodijo otroci sedem let. Šol-ska reforma je vpeljala v to osnovnošolsko življenje tri stopnje. Prva stopnja: štirje prvi razredi, katerih naloga je nuditi učencem za-četno izobrazbo; druga stopnja: peti in šesti razred »povšehne« šole ima namen razširiti te-meljno izobrazbo in končno tretja stopnja: sedmi razred, ki naj pripravi učenca za živ-ljenje in mu da določene državljanske nazore, ako konča šolanje na tej stopnji. Posebnost tega šolstva je, da ima v svojem programu tu-di pripravo za srednjo ali kako strokovno šo-lo. Tako pride lahko otrok po končanem še-stem razredu »povšehne« šole v gimnazijo (ne kakor doslej po končanih 4 razredih osnovne šole) in po končanem sedmem razredu v strokovno šolo, ali pa se tu konča njegova šolska obveznost.

Jasno je, da so se morali pri takih temelj-nih izpremembah osnovnega šolstva izpreme-niti tudi temelji srednjega šolstva. Tudi sred-nja šola ima tri stopnje. Prva stopnja odgo-varja dosedanjemu prvemu in drugemu raz-redu gimnazije in jo predela mladina že v povšehni šoli; nato pa preide v lastno šest-letno srednjo šolo in to v štiriletno gimnazijo in dvoletni licej.

Najradikalnejše reforme izvaja novi za-kon v zapuščenem strokovnem šolstvu. Tudi tu so vpeljane tri stopnje: strokovne šole, v

kateri more biti sprejeta vsa ona mladina, ki je dovršila sedem razredov »povšehne« šole, dalje strokovne šole, v katere vstopa mladi-na, ki je absolvirala štiri letnike gimnazije in končno strokovno šolstvo, ki sprejema le ab-solvente licejev. Pa ne samo to tristočno or-ganizacijo strokovnih šol, marveč še druge izpremembe opazimo, posebno pa to, da ima-jo odlični učenci navedene šole pravico nade-ljevati svoj študij na nekaterih akademskih šolah, ki učno snov dovršujejo in dijake ustvarijo za popolnejše in sposobnejše živ-ljenje.

Končno pa uvaja novi zakon velike izpre-membe v organizaciji učiteljske izobrazbe. Dosedaj je vsak, ki je hotel postati učitelj prešel takoj po končani sedemrazredni osnov-ni šoli na učiteljsko šolo. Sedaj mora imeti najprej šest razredov »povšehne« šole, dalje štiri razrede gimnazije in nato vstopi v tri-letni pedagoški licej.

Tudi počitnice so po novem šolskem za-konu preurejene.

Glavne počitnice trajajo od 16. junija do 19. avgusta. Velikonočne počitnice en teden, božične in novoletne počitnice pa od 25. decembra pa tja do 15. januarja. Tudi ta refor-ma je bila pozdravljena z velikim navduše-njem od učencev in učiteljev. K.

Vprašanja in odgovori

—Š Vprašanje K. A. v T. Ali je upravičen kraj. šol. odbor ali občina pri izplačilu stana-rine in kuriva odtegniti uslužbenki davek po čl. 96 z. o. n. d.; 100% občinsko doklado; 9%

povedal, zakaj ga iščem, se ni namrdnil. Še postregel mi je s smehom in z dobro besedo. In še preden je prinesel natakarno črno kavo, sva bila že sredi pogovora.

»Te dni izide tvoja mladinska knjiga »Br-konja Čeljustnik«, ali bi mi povedal, kako si zašel med mladinske literate?«

Magajna se je nasmehnil. »Bolj slučajno. Nekoliko pa me imaš tudi na vesti, ker si me pripravil do tega, da sem začel pisati za »Naš rod«. Sicer so moji pravnici, ki sem jih ob-javljaval v djaškem listu »Plamenu«, polni mo-tivov iz otroških let. Tudi v poznejših mojih delih nastopajo večkrat otroci, tako Balonček v »Vineti«, Zarjica v »Ananasu«, Jurkica v »Gornjem mestu« itd., a vse te stvari niso bile namenjene otrokom.

Pisati za mladino pa se mi je zdelo silno težko. Nikdar prej si nisem mislil, da se bom pečal tudi z mladinsko literaturo. A ko si ti drezal vame, sem začel misliti na to. Neko noč, ko nisem mogel dolgo zaspati, je spomin grebel po moji mladosti. Naenkrat je dogodek iz mojih otroških let tako zaživel pred menoj, da sem stvar napisal kar v eni sapi. Zgodba, ki je bila objavljena v »Našem rodu«, je uga-jala in to me je opogumilo, da sem postal stalen sodruženik vaše mladinske revije.

Magajna je umolknil. Z roko je šel po visokem čelu, po že razredčenih svetlih la-seh, velike oči pa so mu zazijale v družbo mladih dam, ki so kot nalašč posedle v na-sprotni kot prav za steber.

»Kako si prišel do »Brkonje Čeljustnika?« Magajna je pomislil za hip. »Misel za »Brkonjo Čeljustnika« me je obšla prvič, ko sem bil pri Graničarjih na italijanski meji. Tu se pričinja tipična kraška pokrajina, s prepadi in podzemskimi jamami. In prav te so me stalno spominjale na mojo lepo domačo vas s čudovito njeno okolico. Zapadni del doline Reke je zares romantična pokrajina,

† Tomo Petrovec

V nedeljo dne 28. maja je nenadoma umrl v splošni bolnici. Krepak in čvrst, kakor je bil vse svoje življenje, ni mogel kljubo-vati opasnemu tifuzu. Zrušil se je v 74. letu in v torek smo ga spremili k večnemu počitku. Tovariši od blizu in daleč so mu iz-kazali zadnjo čast. Njihov mogočni zbor mu je zapel zadnjo pesem, društveni predsednik g. Arrigler Antor se je v imenu učiteljstva v ganljivem in jedratem govoru poslovil. V imenu Domžalskega »Sokola« pa je govoril društveni tajnik.

Tomo Petrovec je bil rojen leta 1859. v Polhovem gradu. Svoje prvo službeno mesto je nastopil v daljnem Čemšeniku pri Zagorju ob Savi. Tam si je ustanovil svoj dom, v ka-terem ni bil dolgo srečen, ker mu je po nekaj letih umrla zakonska družica. Kljub temu je

vztrajal na svojem službenem mestu polnih 20 let. Ugled in spoštovanje, ki ga je užival pokojnik med Čemšenčani, katerim je vzgo-jil domala en rod, pričata o njegovi močni osebnosti. Iz Čemšenika se je preselil v Pol-hov gradec ter v tem svojem rojstnem kraju služboval 6 let, nakar je nastopil nadučitelj-sko mesto v Jaršah pri Domžalah, kjer je deloval polnih 20 let. Bil je mož jeklene vo-lje, kremenitega značaja, zaveden in napreden narodnjak, ki je imel jasen pogled, poln upov v lepšo jugoslovensko bodočnost še v onih časih, ko se je o jugoslovenstvu govorilo kot o veleizdajstvu. Njegovo učiteljevanje spada v dobo, ki je bila polna političnih in narod-nih bojev za vpliv moči nad učiteljskim sta-nom. Vestno izpolnjevanje službenih in sta-novskih dolžnosti in njegove prirojene vrline so ga usposobile, da je leta 1913. postal pred-sednik kamniškega učiteljskega društva, ka-teroj je kot predsednik vodil do svoje upoko-jitve polnih 15 let. Kot društveni predsednik je bil tudi član okrajnega šolskega odbora, kjer je z vso svojo sposobnostjo deloval v prid šolstva zlasti pa svojih tovarišev, ki se ga bodo s hvaležnostjo spominjali.

Poleg šole je posvetil vse svoje moči »So-kolu«. S prihodom v Jarše je postal član domžalskega »Sokola«, ki je bil dobrega pol leta preje ustanovljen. V njem je deloval leta in leta kot tajnik. Z društvom vred je preživ-ljal vse težave, ki so nastale kmalu po usta-novitvi, posebno pa ob graditvi sokolskega doma in med svetovno vojno. Preživel je vstajenje društva leta 1918., dočkal, da je bil plačan dom in razvit društveni prapor. Zgodovina domžalskega »Sokola« je v tesni zvezi z delom rajnega Toma, ki je bil dru-štvu tajnik, kasneje podstarosta nazadnje pa starosta. Za svoje vestno delovanje na pro-svetnem polju je bil kot šolnik odlikovan z redom sv. Save V. stopnje.

Mož, ki je imel pogum pred 27 timi leti kot učitelj javno nastopati v sokolskem kroju in delovati pri »Sokolu«, je zaslužil, da se ga spominjamo s spoštovanjem.

Ohranimo ga v lepem spominu!

—ec.

A Širok:

Pri Bogomiru Magajni

Hočeš dobiti Magajno, ne išči ga doma. Če ga ni v Unjonski kavarni, ga najdeš v ne-botičniku, včasih prav v najvišjem nadstropju. In tam sem ga tudi iskal. Skozi pisano mno-žico nedeljske gneče mi je kazal pot njegov veseli smeh.

Magajna je prav za prav sinonim za ve-selje, razpoloženje, za smeh in pesem. Jutra prespi in šele zvečer zaživi. Ko zaslišiš njegov »Večerni zvon« in »Pesem dvanaestih razboj-nikov«, veš da je v ekstazi.

Takrat še ni prepeval; sedel je s prija-teljem in čakal vesele družbe. Ko sem mu